

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Een goede start

De examinering bij en de afgifte van persoonscertificaten asbest

Inhoud

De Inspectie SZW werkt samen aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen

Voorwoord

Het veilig verwijderen van asbest is niet alleen een zaak van gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven. Ook voor personen in dienst van of ingehuurd door die bedrijven is het voor hun gezondheid en veiligheid van het grootste belang zich bewust te zijn van de risico's die ze lopen, dat ze op de hoogte zijn van de maatregelen die nodig zijn om die risico's te beheersen en dat ze de voor hen relevante maatregelen nemen als ze aan het werk zijn.

Asbest verwijderen is een vak. Een vak waarvoor een opleiding nodig is. Toetsing van de verkregen kennis via examinering - onder toezicht van aangewezen certificerende en keurende instellingen (cki's) - is vereist om het persoonscertificaat Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA), Deskundig Asbestverwijderaar (DAV) of Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA) te verkrijgen. De eisen waaraan personen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een certificaat (SC-510 en SC-520) zijn per 1 februari 2012 vernieuwd.

Hoewel het stelsel van persoonscertificaten asbest steeds beter gaat werken en de kwaliteit van de regelgeving toeneemt, maken de resultaten van dit onderzoek duidelijk dat nog blijvende alertheid voor het juist verlopen van het proces van examinering en certificering nodig is.

De Inspectie SZW stelt een aantal concrete verbeterpunten voor ten aanzien van de uitvoering van de examinering, de afgifte van persoonscertificaten asbest en het sanctiebeleid van cki's naar aanleiding van disfunctionerende DTA-ers en DAV-ers. Daarnaast worden een aantal concrete verbeterpunten aangegeven voor wat betreft de kwaliteit van de huidige certificatieschema's SC-510 (DTA) en SC-520 (DAV).

Het is verheugend dat Ascert, de beheerstichting asbest, en de huidige twee certificerende instellingen die persoonscertificaten asbest afgeven hebben toegezegd de verbeteringen op korte termijn te realiseren. Op basis daarvan verwacht de Inspectie SZW dat op korte termijn verbeteringen in het afnemen van de examens en de afgifte van de persoonscertificaten asbest tot stand komen.

Mr. J.A. van den Bos
Inspecteur-generaal
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Samenvatting

Achtergrond onderzoek

Signalen over knelpunten bij examinering in het kader van persoonscertificaten asbest zijn aanleiding voor dit onderzoek. Het onderhavige onderzoek van de Inspectie SZW is mede ingegeven door de veranderingen als gevolg van de stelselwijziging per 1 februari 2012. Die stelselwijziging maakt het noodzakelijk de examinering anders in te richten.

Inhoud onderzoek

Het onderhavige onderzoek is gericht op:
1. De kwaliteit van examenvragen en -opdrachten;
2. Het toezicht van cki's op examinering en de afgifte van certificaten door cki's;
3. De informatie-uitwisseling door de cki's over certificaathouders die zich niet aan de regels houden.
4. Knelpunten in de regelgeving voor persoonscertificaten asbest.

Resultaten onderzoek en vervolg

Kwaliteit examenvragen en -opdrachten
Tijdens de uitvoering van het eerste deel van het onderzoek (september - november 2012) bleek dat Ascert, verantwoordelijk voor de kwaliteit van de examenvragen en -opdrachten, nog niet klaar was met het aanpassen van de examenvragen en -opdrachten overeenkomstig de nieuwe schema's, waardoor examens volgens de oude eisen werden afgenomen.
In het tweede deel van het onderzoek (juni - november 2013) bleek dat variatie in de vragen en opdrachten onvoldoende was, waardoor examens voorspelbaar waren. Een aantal examenvragen en -opdrachten kunnen inhoudelijk verbeterd worden. Naar aanleiding van deze conclusies heeft Ascert in haar bestuurlijke reactie op het rapport opgemerkt dat er inmiddels de nodige stappen zijn gezet om te komen tot nieuwe examenvragen en -opdrachten. Ook de variatie is toegenomen.

Toezicht op examinering
De examens worden afgenomen door exameninstellingen. De huidige twee cki's controleren of de examens door deze instellingen juist worden afgenomen. Tijdens bijwoningen van de examens heeft de Inspectie SZW tekortkomingen vastgesteld bij het uitvoeren van deze taak, zoals ten aanzien van de toetsing van de taaleis (geen eenduidige aanpak), de toetsing van belangenverstrengeling indien opleidingsinstituten en exameninstellingen in één holding zitten, de aandacht voor de randvoorwaarden van examenlocaties, zoals stilte in de examenruimte en voldoende ventilatie. Het gebrek aan toezicht buiten de examenruimte kan ertoe leiden dat kandidaten informatie uitwisselen en op deze wijze elkaar kunnen helpen bij het slagen voor examens.

Naar aanleiding van deze conclusies hebben de cki's in hun bestuurlijke reactie op het rapport opgemerkt dat het afleggen van het theorie-examen en het begrijpen van de uitleg van de praktijkexaminator naar hun mening voldoende is om vast te stellen of aan de taaleis is voldaan.

Afgifte van certificaten
Het sluitstuk van het examenproces is het afgeven van het certificaat. De Inspectie SZW heeft in 2013 vastgesteld dat cki's in 2012 onrechtmatige certificaten afgaven omdat het certificaat gebaseerd was op examenvragen en -opdrachten volgens niet meer geldige certificatieschema's. Zoals aangegeven onder *Kwaliteit van examenvragen* is Ascert en niet de cki hiervoor verantwoordelijk.

Om te voorkomen dat asbestsaneringen stil zouden vallen, heeft de minister van SZW naar aanleiding van de bevindingen van de Inspectie SZW besloten de in

die tijd afgegeven certificaten toch rechtsgeldig te laten zijn omdat het cki's, DTA-ers en DAV-ers niet te verwijten viel dat de itembank niet volledig was.

Informatie-uitwisseling

De noodzakelijke informatie-uitwisseling vanuit verschillende actoren in het asbestveld naar de cki's die personen certificeren, neemt geleidelijk toe. Er valt nog winst te behalen door meer duidelijkheid te geven over de criteria voor de afhandeling van klachten en door het gezamenlijk aanpakken van disfunctionerende gecertificeerde personen in de asbestsector.

Knelpunten in de regelgeving persoonscertificatie asbest

De volgende knelpunten met betrekking tot de vigerende schema's zijn gedurende het onderzoek naar voren gekomen:
DIA (SC-560); Dit schema is via de vaststelling van SC-540 indirect vastgesteld. De vraag is of dat wenselijk is. Toetsing van de kennis in de praktijk over de juiste decontaminatieprocedure moet in SC-560 worden opgenomen.
Leerling DAV (SC-520); Iedereen die asbest saneert moet gecertificeerd zijn. In het schema is echter in 2008 de tijdelijk gecreëerde status van de leerling DAV opgenomen. Het schema dient daar op aangepast te worden;
Modelcertificaat, bijlage A bij SC-510 en SC-520; De Inspectie SZW constateert dat de modelcertificaten in het certificatieschema voor asbestverwijdering en -inventarisatie niet voldoen aan de eisen die gesteld zijn in het Werkveld Specifieke Document voor Aanwijzing en Toezicht (SC-501).[1]

Naar aanleiding van de bevindingen van de Inspectie SZW heeft Ascert toegezegd de verbeteringen op korte termijn door te voeren en de (aangepaste) certificatieschema's voor te leggen ter vaststelling aan de minister van SZW.

De Inspectie SZW zal vanaf 1 juli 2015 gaan handhaven bij de saneringsbedrijven die de regels over de inzet van leerlingen bij het saneren van asbest niet naleven.

---

[1] Het WDAT (SC-501) bevat de eisen waaraan cki's moeten voldoen om te worden aangewezen. Het WDAT is bijlage XIIIf, behorend bij Artikel 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

In 2010 bleek uit onderzoek van de Inspectie SZW dat het proces van examinering en certificering voor verbetering vatbaar was.[2] Begin 2011 ontving de Inspectie SZW opnieuw signalen over knelpunten bij de examinering. Dit was voor de Inspectie aanleiding om in 2012-2013 een vervolgonderzoek te doen.

In dit onderzoek kon de Inspectie de effecten van het nieuwe stelsel van persoonscertificatie bij asbest in het onderzoek meenemen. Per 1 februari 2012 zijn het nieuwe schema voor aanwijzing en toezicht en de nieuwe schema's voor persoonscertificatie asbest van kracht geworden.

1.2 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor dit onderzoek wordt gevormd door:

Arbeidsomstandighedenwet:
- Hoofdstuk 4 Bijzondere verplichtingen, certificatie, artikelen 20 tot en met 23.

Arbeidsomstandighedenbesluit:
- Hoofdstuk 1, Afdeling 1A. Certificatie, artikelen 1.5a tot en met 1.5i.
- Hoofdstuk 4. Gevaarlijke stoffen en biologische agentia, Afdeling 1, paragraaf 5. Extra aanvullende voorschriften voor het werken met asbest en asbesthoudende producten, waaronder de artikelen 4.54a. Asbestinventarisatie en 4.54d. Deskundigheid bij het werken met asbest.

Arbeidsomstandighedenregeling:
- Hoofdstuk 4, veiligheid tankschepen en gevaarlijke stoffen, paragraaf 4.6, Certificatiebepalingen arbeid met asbest, artikelen 4.27 en 4.28.
- Bijlage XIIIc behorend bij Artikel 4.27, Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Persoonscertificaat Deskundig Toezichthouder Asbestverwijderaar (DTA), SC-510.
- Bijlage XXXIIId behorend bij behorend bij Artikel 4.27, Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Persoonscertificaat Deskundig Asbestverwijderaar (DAV), SC-520.
- Bijlage XIIIf behorend bij Artikel 4.28, Werkveldspecifiek document voor Aanwijzing en Toezicht op certificatie-instellingen voor Deskundig Toezichthouder Asbestverwijdering (DTA) en Deskundig Asbestverwijderaar (DAV), SC-501.

Het schema voor DIA (SC-560) is indirect, via vaststelling van SC-540 (procescertificaat asbestinventarisatiebedrijven), vastgesteld. Op de status van dit schema wordt in paragraaf 4.5 ingegaan.

De wettelijke eisen zijn door Ascert nader uitgewerkt op operationele voorschriften. Zo geeft SC-512 nadere voorschriften voor de inrichting van de DTA praktijkexamenlocaties. Deze nadere voorschriften zijn ook op hun werking bekeken.

1.3 Het stelsel van persoonscertificatie asbest

Er zijn drie persoonscertificaten op het werkveld asbest: de Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA), de Deskundig Asbestverwijderaar (DAV) en de Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA).

Het door de Inspectie uitgevoerde onderzoek richtte zich op de examinering van de DTA en DAV omdat er voor deze procescertificaten door de minister aangewezen cki's zijn.

De kerntaak van cki's is het afnemen van examens (mag worden uitbesteed aan exameninstelling) en het afgeven van een certificaat (mag niet worden uitbesteed). Voorafgaand aan een examen kunnen kandidaten een opleiding van 2 - 5 dagen volgen,

[2] Inspectie SZW, De rol van de cki in het SZW-certificatiestelsel.

maar het volgen van een opleiding is niet verplicht. Deze opleidingen worden niet door de cki's gegeven maar door private instellingen.
Daarnaast hebben de cki's een signalerende rol richting Ascert als het gaat om het realiseren van kwalitatief goede examens.

Cki's, private instanties die op hun verzoek aangewezen zijn door de minister van SZW als certificerende instelling, certificeren op basis van de schema's. Er zijn thans twee cki's aangewezen door de minister voor de werkvelden DTA en DAV: DNV Certification B.V. en IBEX B.V. In het onderzoek zijn beide instellingen betrokken.

Ascert
Om het systeem van certificering goed te laten functioneren heeft de minister van SZW een convenant afgesloten met de beheerstichting asbest (Ascert), op basis waarvan Ascert de certificatieschema's voor het werkveld asbest opstelt, ter vaststelling voorlegt aan de minister van SZW en de vastgestelde schema's beheert.
Binnen Ascert is het Centrale College van Deskundigen (CCvD) belast met de uitwerking van de certificatieschema's. De minister van SZW verankert de schema's in wetgeving door in de Arbeidsomstandighedenregeling aan te geven welk schema's hij heeft vastgesteld.
Ascert is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van de examenvragen en -opdrachten die kandidaten moeten afleggen om het certificaat te behalen. Ascert stelt per examen een specifieke set theorievragen en praktijkopdrachten op. De examenvragen en opdrachten moeten gebaseerd zijn op de eisen die aan het werk van een DAV, DTA en DIA worden gesteld.

Inspectie SZW
De Inspectie SZW is op het terrein van asbest belast met het toezicht en de handhaving van de wettelijke regels zoals onder 1.2 vermeld en onderzoekt of het stelsel werkt zoals beoogd.

1.4 Vraagstelling

Dit onderzoek is gericht op:
- **Examenvragen en -opdrachten**. Ascert ontwikkelt en stelt beschikbaar de theorievragen en praktijkopdrachten voor het examen DTA, DAV en DIA. Met de invoering van het nieuwe certificatiestelsel (februari 2012) worden nieuwe eisen gesteld aan het functioneren van personen in de asbestsector en daarmee aan de examenvragen en -opdrachten;
- **Toetsing afname examen en afgifte certificaten**. De cki's controleren het juist verloop van de examens en geven de certificaten af;
- **Informatie-uitwisseling**. De werking van de informatie-uitwisseling tussen proces- en persoonscki's als het gaat om gecertificeerde personen die zich niet aan de regels houden.
- **Knelpunten in de certificatieschema's**.

De volgende vragen zijn daarvoor leidend geweest:
1. Wat is de inhoudelijke kwaliteit van de examens (theorievragen en praktijkopdracht) die Ascert voor het examen ter beschikking stelt (hoofdstuk 2)?
2. Voldoen de examens en de afgifte van de certificaten aan de normen (hoofdstuk 3)?
3. Vindt de klachtafhandeling door de cki's conform de normen plaats (hoofdstuk 3)?
4. Wat zijn de knelpunten in de certificatieschema's persoonscertificaten asbest (hoofdstuk 4)?

1.5 Fasering onderzoek

Het onderzoek heeft in twee fasen plaatsgevonden. Tijdens de eerste fase (september 2012 - november 2012) lag het accent binnen het onderzoek op vraag 2, tweede deel (afgifte van certificaten). Het onderzoek is vervolgens een jaar stilgelegd in afwachting van nadere bestuurlijke besluitvorming over de rechtmatigheid van de tot dan toe afgegeven certificaten (zie paragraaf 3.5) en de aanpassingen die vervolgens nodig waren in de uitvoering.
In het tweede deel van het onderzoek (juni - november 2013) heeft de Inspectie SZW, door bijwoningen van examens en het voeren van gesprekken met betrokkenen, antwoorden op de overige vragen geformuleerd.

2 Kwaliteit examenvragen en -opdrachten

2.1 Inleiding

Het examen DAV en DTA bestaat uit een theorie- en een praktijkgedeelte. De eis aan de vragen en opdrachten is dat de set van vragen en opdrachten een juiste afspiegeling van de kennis en vaardigheden die een kandidaat moet bezitten als asbestsaneerder, respectievelijk als toezichthouder op asbestsanering.

Met de invoering van het nieuwe stelsel voor certificatie begin 2012 zijn nieuwe competenties gedefinieerd. Dit heeft geleid tot nieuwe examenvragen en -opdrachten. Zo worden er voor de Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA) zwaardere eisen gesteld ten aanzien van het communiceren met opdrachtgevers en het leidinggeven aan asbestsaneerders.

Examenvragen en -opdrachten worden opgeslagen in de zogenaamde Centrale itembank van Ascert. Per examen wordt een set vragen en opdrachten geselecteerd, zodanig dat het examen voldoet aan de kwaliteitsnormen.

Een cki of exameninstelling dient per examen vragen en opdrachten aan te vragen bij Ascert. Daarbij gaat het zowel om vragen en opdracht voor wat betreft de theorie, als het in de praktijk aantonen dat de vereiste vaardigheden beheerst worden.[3]

2.2 Theorie-examen

Verbeterpunten examenvragen
De Inspectie SZW heeft geconstateerd dat bij meerkeuzevragen soms meerdere goede antwoorden mogelijk zijn, waarvan sommige echter niet als goed worden gerekend.

Ten behoeve van Deel B van het theorie-examen DTA wordt een fotoserie ten behoeve van materiaalherkenning afgenomen (9.1, SC-510). Aan de hand van foto's moeten kandidaten DTA asbesttoepassingen herkennen. Cki's zeggen dat wanneer enkel een deel van het materiaal of bouwkundige element weergegeven is, foto's niet geschikt zijn om de kennis van asbesthoudende materialen of toepassingen te toetsen. De Inspectie deelt dit standpunt.

2.3 Praktijkexamen

Verbeterpunten examenopdrachten
Een kritiekpunt op de oude wijze van examineren betrof de geringe variatie in de examenopdrachten DTA en DAV. Dit maakt het examen te voorspelbaar. Met de nieuwe examens moest de variatie groter zijn. Een analyse van sets van 'oude' en 'nieuwe' praktijkopdrachten leert echter dat beide sets bijna identiek zijn. Dit is in strijd met hetgeen is gesteld onder 9.2 van SC-510 en 9.3.2 en 9.3.3. van SC-520 (meerdere opdrachten per item).

Met betrekking tot het toetsen van de communicatieve vaardigheden van een DTA-kandidaat zijn de verbeterpunten:

- Per examen is er slechts één opdracht waar de kandidaat-DTA zijn communicatieve vaardigheden moet laten zien. Dit is onvoldoende gezien 9.2. in SC-510 (meerdere opdrachten per toetsterm);
- Bij de opdrachten moet de kandidaat-DTA een mondelinge presentatie aan een opdrachtgever geven. De examinator speelt voor opdrachtgever. In de waargenomen situatie stelde de examinator niet altijd de vragen die van een opdrachtgever mogen worden verwacht;
- Een kandidaat-DTA moet een leerling DAV instrueren hoe hij moet omgaan met persoonlijke

[3] De cki is verantwoordelijk voor het examineren van kandidaten, maar kan deze taak delegeren naar een exameninstelling.

beschermingsmiddelen. Bij de uitvoering van deze opdracht moest een tweede examinator als leerling optreden [4]. Bij alle bijwoningen ziet de Inspectie dat een medekandidaat DTA de rol van leerling DAV speelt. Dit leidt tot beïnvloeding van de te beoordelen kandidaat omdat de medekandidaat met zijn vragen aanwijzingen geeft. De Inspectie heeft tijdens de bijwoningen gezien dat de examinator in dergelijke situaties niet ingrijpt.

Tijdens praktijkexamens DTA wordt het handelen van de kandidaat bij een calamiteit beoordeeld. De Inspectie heeft geconstateerd dat sommige kandidaten handelingen verrichten die direct tot vezelemissie kan leiden. Wanneer die handeling op dat moment geen aspect is waarop de kandidaat wordt beoordeeld, wordt dit niet meegewogen bij de beoordeling van de kandidaat.[5]

2.4 Conclusies

De Inspectie SZW constateert dat de aanpassing van de examenvragen en -opdrachten nog niet is afgerond. Verbeteringen zijn nodig ten aanzien van de meerkeuzevragen waar meer antwoorden goed zijn, de positionering van de toets van materiaalherkenning, het aantal examenvragen per te toetsen aspect en de wijze waarop de mondelinge presentatie van de kandidaat-DTA aan de opdrachtgever en de instructie aan een leerling DAV worden getoetst.

Ascert heeft aangegeven deze verbeteringen te hebben opgepakt c.q. verder zal oppakken.

---

[4] SC-512, nadere uitwerking van de eisen aan DTA praktijkexamenlocaties. Eind vorig jaar heeft Ascert deze passage in SC-512 geschrapt. Er wordt nu niet meer gewerkt met medekandidaten, maar met een tweede examinator.

[5] Een voorbeeld hiervan is het niet reinigen van de ondergrond bij een calamiteit. Bij een opdracht moet een kandidaat laten zien dat hij kan omgaan met een calamiteit. Indien de kandidaat zijn masker niet op zet leidt dit tot een onvoldoende voor deze opdracht. Maar aan de kandidaat wordt niet gevraagd hoe hij moet omgaan met de vervuilde grond.

3 Controle juistheid uitvoering examens

3.1 Inleiding

Daar waar de cki's slechts een afgeleide - signalerende - taak hebben ten aanzien van de inhoud van de examens, hebben ze een primaire verantwoordelijkheid:

- voor het controleren of bij de aanvang van een examen aan alle randvoorwaarden is voldaan. Aan de orde komen in dit hoofdstuk: de deskundigheid en integriteit van de exameninstelling en examinatoren en de entreetoets;
- of het feitelijk afnemen van examen juist verloopt;
- de afgifte van het certificaat;

Tevens is bezien of de cki's voldoen aan de eis onder 6.1 in SC-510 en SC-520 (Medewerking aan toezicht) over de afhandeling van meldingen over regelovertreding door gecertificeerde personen.[6]

3.2 Deskundigheid en integriteit exameninstelling en examinatoren

Cki's zijn verantwoordelijk voor de examinering van kandidaten, maar mogen dit uitbesteden aan exameninstellingen. Uitbesteding mag alleen wanneer de exameninstelling voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen (organisatie, personeel) en officieel is aangemeld bij Ascert (zie punt 4.2.5 van SC-501).

[6] Cki's die personen certificeren hoeven niet - zoals voor procescertificaten wel geldt - tussentijdse controles te doen gedurende de looptijd van een certificaat. Voor signalen over slecht functionerende certificaathouders zijn ze afhankelijk van de cki's die procescertificaten afgeven.

Deskundigheid examinatoren
Cki's hanteren een lijst van geautoriseerde examinatoren, dat wil zeggen examinatoren waar de cki de kwaliteit van heeft vastgesteld.

Onafhankelijkheid exameninstelling en examinatoren
De cki moet voor ieder examen opnieuw vaststellen dat exameninstelling onafhankelijk is. Tevens moet de cki vaststellen dat de examinatoren deskundig en onafhankelijk van de kandidaten zijn.
Deze aspecten worden ook achteraf getoetst voordat de certificatiebeslissing wordt genomen.

De discussie over de onafhankelijkheid van exameninstellingen en examinatoren past in een bredere discussie over de onafhankelijkheid van diverse actoren in de asbestketen. De Inspectie SZW signaleert een tendens waarbij bedrijven in de asbestketen in toenemende mate onderdeel zijn van een holding die meerdere activiteiten op het terrein van asbest bundelt (opleiding, examinering, certificatie, asbestinventarisatie, asbestverwijdering en vrijgavemetingen na asbestverwijdering).

Eén cki is sinds de zomer van 2013 onderdeel van een holding waarin ook asbestopleidingen worden gegeven. De tweede cki maakt gebruik van een exameninstelling die onderdeel is van een holding waarbinnen ook opleidingen worden gegeven. Beide cki's controleren dat examinatoren niet betrokken zijn bij opleidingen.

De Inspectie heeft tijdens een bijwoning geconstateerd dat een instelling een examen afneemt en een certificaat verstrekt aan een medewerker van het eigen concern. De cki zegt de onafhankelijkheid van het examen in een dergelijk geval te garanderen

doordat niet een directe collega het examen afneemt, maar bijvoorbeeld een zzp-examinator die geen relatie met de kandidaat heeft.

3.3 Entreecriteria examens

Om toegang tot het examen te krijgen moet de kandidaat DTA of DAV de Nederlandse taal minimaal in woord en geschrift machtig zijn. Onder punt 7 van SC-510 (DTA) en SC-520 (DAV) wordt voorgeschreven dat tijdens de examinering (theorie en praktijk) wordt gecommuniceerd in de Nederlandse taal. Hulp van vertalers en tolken is niet toegestaan.

Verbeterpunten

Geen van de cki's toetst expliciet de kennis van de Nederlandse taal. Het feit dat de examens in het Nederlands worden afgenomen, is voor hen voldoende borg dat de taalkennis voldoende is bij de geslaagde kandidaten.
Dit geldt volgens de Inspectie SZW voor de theorie-examens DTA, omdat die open vragen kennen, maar niet voor het theorie-examen DAV. Deze kent alleen meerkeuze vragen. Vanwege de huidige voorspelbaarheid van de vragen en praktijkopdrachten is het niet zeker dat dan daadwerkelijk de kennis en kunde van de kandidaten wordt getoetst.

Bij de praktijkexamens ziet de Inspectie SZW dat de examinatoren pragmatisch omgaan met een beperkte taalkennis van kandidaten DAV. Dit leidt tot verschillen in handelen. Een examinator zegt: “Als ik de kandidaat niet goed kan verstaan, dan slaagt hij niet”. Een andere examinator zegt daarentegen dat een kandidaat die slecht te verstaan is, slaagt als hij alles goed doet.

Het risico dat niet-Nederlands sprekende personen in de asbestsector werken is overigens de laatste twee jaar kleiner geworden, zo blijkt uit inspecties van de Inspectie SZW. Dit kan het gevolg zijn van de nieuwe exameneisen maar ook van de economische crisis, waardoor het aanbod van Nederlands sprekend personeel voldoende is.

3.4 Het juist verlopen van examens

Omvang controle cki

Gemiddeld doet een cki - zoals voorgeschreven is - eens per jaar per schema een bijwoning om de kwaliteit van de examinering te toetsen. Bij klachten over een exameninstelling kan extra onderzoek volgen.
Deze eisen werden in de praktijk nageleefd.

Duur van het examen

In SC-510 en SC-520 (certificatieschema voor DTA, respectievelijk DAV) zijn normtijden voor het theorie-examen opgenomen (75 minuten). Tijdens examens wordt hiervan afgeweken. Voor het theorie-examen DTA wordt 90 minuten genomen. Bij het DAV duurt het theorie-examen 45 minuten.
De afwijkende duur was een gevolg van voorschriften van Ascert. Inmiddels heeft Ascert deze voorschriften weer ingetrokken.

Volledigheid examen

Wanneer kandidaten bij de uitvoering van opdrachten in tijdnood komen omdat het uitvoeren van opdrachten langer duurt dan gepland, compenseren examinatoren dit soms door kandidaten niet alle handelingen ook daadwerkelijk volledig te laten uitvoeren. De mondelinge uitleg van de kandidaat wordt dan als voldoende beschouwd. Hierdoor wordt de opdracht niet volledig uitgevoerd.

Examenlocatie

Kandidaten moeten in staat zijn om in een rustige, veilige omgeving examens af te leggen.
De Inspectie heeft tijdens de bijwoningen ervaren dat dit niet altijd zo is. Examens vinden plaats op locaties waar ook andere activiteiten plaatsvinden. Het geluid dat daarbij wordt geproduceerd, kan kandidaten hinderen. Geluidsoverlast is volgens examinatoren eerder regel dan uitzondering.

Alle kandidaten worden vooraf door de examenvoorzitter gewaarschuwd dat ze niet mogen praten over het examen. Bij één examenlocatie heeft de Inspectie SZW gezien dat kandidaten die nog niet aan de beurt waren voor een praktijkopdracht, in de hal bleven met het oor tegen de deur waar een andere kandidaat bezig was. Bij een aantal bezochte examens ontbrak toezicht op kandidaten die op hun beurt wachtten. Kandidaten hebben zo de mogelijkheid om elkaar informatie te geven over examenvragen en -opdrachten. Dit is des te gevoeliger in de huidige situatie van examinering asbest, waarin sprake is van minder variatie in de opdrachten.
Bij een andere locatie was het toezicht wel geregeld. Daar moesten kandidaten tussen de opdrachten door wachten in een ruimte waar een toezichthouder aanwezig was. Bij dat examen werden kandidaten telkens door de examinator voor een praktijkopdracht uit de wachtruimte opgehaald.

3.5 Het afgeven van het certificaat

Nadat de cki heeft vastgesteld dat aan alle procedurele en inhoudelijke vereisten is voldaan, gaat de cki over tot het afgeven van een certificaat voor een periode van drie jaar (zie punt 9.1, 9.2 en 9.4 in SC-510 en SC-520).

In oktober 2012 heeft de Inspectie vastgesteld dat de examinering en afgifte van certificaten voor DAV en DTA plaatsvond op basis van de oude certificatie-schema's, hoewel sinds 1 februari 2012 nieuwe schema's van kracht zijn (zie paragraaf 3.3). Certificaten die vanaf 1 februari 2012 zijn verstrekt, bleken daardoor niet rechtsgeldig te zijn.[7]

Om te voorkomen dat certificaathouders de dupe worden van de niet tijdige implementatie van de nieuwe eisen in de examens, heeft de minister besloten dat examens DAV, afgenomen tot en met 31 oktober 2012, geacht worden te voldoen aan de eisen zoals neergelegd in het nieuwe certificatieschema. Voor DTA voldoen alle certificaten die verstrekt zijn voor 1 maart 2013. Deze data zijn gekozen omdat de examens DAV vanaf dat moment volgens de nieuwe normen zouden plaatsvinden. De Inspectie SZW heeft vastgesteld dat dit gerealiseerd is.

In 9.2. SC-510 staat dat voor alle praktijkopdrachten een voldoende gehaald dient te worden. In de praktijk wordt bij het theorie-examen DTA een slechte score op open vragen gecompenseerd door een goede score op materiaalherkenning.

Verder constateerde de Inspectie SZW dat certificaten die beide cki's verstrekten, op een aantal punten niet conform de eisen van SC-510 en SC-520 zijn. De cki's hebben dat inmiddels al aangepast.

3.6 Klachtafhandeling

De binnen gekomen meldingen van klachten dienen afgehandeld te worden conform 6.5 (SC-510 en SC-520). Getoetst is of de cki's die regels naleven.

De twee cki's zeggen nog onvoldoende te weten wanneer een certificaat DAV of DTA moet worden ingetrokken. Op dit moment geldt dat dit moet gebeuren na twee gegronde klachten (na de eerste klacht volgt een schorsing).[8] Er is echter niet gedefinieerd wat een gegronde klacht is. Cki's-persoon zijn nog bezig met het formuleren van criteria hoe om te gaan met die klachten in relatie tot de tekortkomingen van en maatregelen bij gecertificeerde bedrijven voor asbestverwijdering.

Om meer zicht te krijgen op het aantal meldingen over niet goed functionerende DAV-ers en DTA-ers om de sanctietoepassing te verbeteren, hebben beide cki's het initiatief genomen om een bestands-koppeling te realiseren van sancties voor bedrijven en sancties voor personen werkzaam voor deze bedrijven (DTA en DAV). Dit zal een beeld geven van alle zware en ernstige overtredingen van een asbestverwijderingsbedrijf die toe te schrijven zijn aan een DTA en/of DAV.

3.7 Conclusies

De naleving van de regels ten aanzien van de deskundigheid en integriteit van de exameninstelling en examinatoren, de toetsing op het entreecriterium 'beheersing Nederlandse taal', het juist verloop van de examens, het afgeven van certificaten en de klachtafhandeling dient verbeterd te worden.

[7] De beide cki's zeggen dat het op 1 februari 2012, toen nieuwe certificatieschema's van kracht werden, niet mogelijk was om de examens af te nemen op basis van de nieuwe eisen. De examens waren daartoe nog niet ingericht. In overleg met Ascert is toen besloten om op basis van de oude schema's te examineren/certificeren.

[8] Bijlage XIIIc Arbeidsomstandighedenregeling, paragraaf 4.5 Geldigheidscondities

4 Een volledig stelsel van gecertificeerde personen

4.1 Inleiding

Er is door de Inspectie SZW nagegaan of het stelsel van persoonscertificatie bij asbest compleet is en de regelgeving in het stelsel consistent. Gezien eerdere signalen is ook onderzoek gedaan naar leerling DAV in het stelsel en het persoonscertificaat DIA.

4.2 Leerling DAV

In de regelgeving (artikel 4.54d Arbobesluit) is vastgelegd dat bepaalde asbestsaneringswerkzaamheden alleen uitgevoerd mogen worden door gecertificeerde DAV-ers (lid lid 7) en DTA-ers (lid 5). De wet en het besluit kennen geen leerling DAV.

Bij de invoering van het certificaat DAV in 2008 meenden asbestsaneringsbedrijven dat het verplicht stellen van het certificaat op korte termijn zou leiden tot een tekort aan personeel. Daarom is in 2008 de tijdelijke constructie van de leerling DAV door de regelgever geaccepteerd. De leerling DAV is iemand die onder permanent toezicht van een mentor (een DTA-er) voor de periode van maximaal drie maanden zonder certificaat DAV asbest mag verwijderen. Deze constructie maakt het ook mogelijk werkervaring op te doen alvorens de overstap te maken naar de asbestsaneringssector.

Anno 2014 wordt in de praktijk nog steeds van deze tijdelijke overgangsconstructie gebruik gemaakt terwijl er geen sprake meer is van een overgangsperiode. Het is bij Ascert niet bekend hoeveel leerlingen DAV-ers er momenteel zijn.[9]

Bovendien treft de Inspectie SZW bij haar reguliere inspecties regelmatig situaties aan waarbij sprake is van misbruik van de constructie leerling DAV om personen voor langere tijd dan drie maanden zonder certificaat in de asbestsector te laten werken. De werkgever van de leerling bijvoorbeeld laat na drie maanden de leerling uitschrijven en dezelfde persoon wordt vervolgens onder dezelfde naam met een andere voorletter door dezelfde werkgever weer ingeschreven in het register leerling DAV van Ascert.

Naar aanleiding van deze waarnemingen heeft de Inspectie SZW aan Ascert en de beleidsdirectie van het ministerie van SZW geadviseerd de tijdelijke constructie van leerling DAV zoals opgenomen in SC-530 zo snel als mogelijk te beëindigen.

Medio 2014 heeft Ascert hieraan gehoor gegeven en werkt Ascert aan het op korte termijn stopzetten van de constructie van leerling DAV.

De Inspectie SZW zal vanaf 1 juli 2015 handhaven indien zij Leerling DAV-ers aantreft op locaties waar asbest wordt verwijderd.

4.3 Modelcertificaten SC-510 en SC-520

In de SC-501 staan de eisen waaraan een persoonscertificaat moet voldoen. De Inspectie constateert dat de modelcertificaten, opgenomen in SC-510 en SC-520, niet volledig voldoen aan de eisen van SC-501. Zo ontbreekt in de modelcertificaten bijvoorbeeld het KvK-nummer van de cki en het adres van de certificaathouder.

[9] Ascert geeft aan dat ze uit hun registratie niet exact kunnen halen hoeveel LDAV er zijn (geweest) zonder het systeem aan te laten passen.

4.4 Deskundig Inventariseerder Asbest

Het Arbeidsomstandighedenbesluit stelt het werken met een DIA voor asbestinventarisatiebedrijven niet verplicht. In artikel 7.6.2. van Bijlage XIIIa (procescertificaat Asbestinventarisatie), behorend bij Artikel 4.27 Arbeidsomstandighedenregeling, staat dat het personeel dat inventarisaties uitvoert, in het bezit dient te zijn van een geldig persoonscertificaat Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA) conform SC-560. Door de vaststelling van Bijlage XIIIa heeft de minister van SZW indirect het certificaat DIA verplicht gesteld.
Er is daarmee een mix ontstaan van publieke persoonscertificaten (DTA en DAV) en private persooncertificaten (DIA) in het asbeststelsel.

De vraag is of deze indirecte verplichtstelling voor het werken met DIA's wenselijk is. De Inspectie SZW kan bij bedrijven die inventarisaties uitvoeren zonder DIA's niet handhavend optreden. Dat kan alleen de cki doen die het DIA certificaat heeft afgegeven via de klachtregeling (4.7, SC-540). Een ander nadeel van deze constructie is dat bij de aanwijzing van de cki's voor het afgeven van persoonscertificaten DTA en DAV niet getoetst worden of ze ook conform SC-560 schema DIA certificaten afgeven.

In SC-560 staat dat de cki's die persooncertificaat asbest afgeven (DTA of DVA), certificaten DIA mogen afgeven.

Een ander probleem dat de Inspectie SZW constateert, is dat er in het door Ascert vastgestelde certificatieschema DIA (SC-560) een onvolkomenheid zit: de decontaminatieprocedure is niet in het schema vermeld.[10] Het is nodig dit op te nemen in het schema omdat een asbestinventariseerder tijdens zijn werk ook besmet kan raken en het dus van belang is dat deze de procedure kent. Alleen de in het schema genoemde punten worden geëxamineerd. Het is wenselijk deze omissie te verwerken in het schema.

4.5 Conclusies

Hoewel het stelsel van certificaten de afgelopen periode verbeterd is, zijn er nog een aantal verbeteringen op korte termijn wenselijk.

Ascert, die de schema's ontwikkelt en ter vaststelling voorlegt aan de minister van SZW, heeft in haar bestuurlijke reactie op dit rapport aangegeven dat zij op het gebied van de Leerling DAV en certificatie DIA met concrete voorstellen komt om de door de Inspectie SZW geconstateerde tekortkomingen te ondervangen.

[10] Deze procedure beschrijft hoe personen met hun persoonlijke beschermingsmiddelen, die in een omgeving zijn geweest waar een besmetting van asbest is, moeten douchen.

Bijlage 1. Bestuurlijke reactie Ascert

Stichting
Certificatie
Asbest

Ascert

Postbus 239
5060 AE Oisterwijk

Tel: 013 – 76 20 607
info@ascert.nl

Rabobank NL79RABO0397031564
KvK Arnhem 09112654
BTW NL808450153B01

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsomstandigheden
T.a.v. mevr. K. Rheiter
Postbus 820
3500 AV Utrecht

Datum	: 14 oktober 2014
Kenmerk	: ascert/2014-124
Betreft	: Bestuurlijke reactie conceptrapport "Een goede start"

Geachte mevrouw Rheiter,

Recentelijk ontving ik van u het conceptrapport "Een goede start". In het begeleidend schrijven heeft u Ascert de ruimte geboden om een bestuurlijke reactie te geven hierop.
Graag maak ik van deze geboden gelegenheid gebruik.

In de bijlage bij deze brief treft u onze reactie aan.

Mocht u naar aanleiding hiervan nog vragen hebben, dan ben ik hiervoor beschikbaar.

Ik wil u bedanken voor de plezierige samenwerking rondom dit onderzoek.

Hoogachtend,

mr. C.E.M. van Dongen

Voorzitter Ascert

Bestuurlijke reactie op rapport Inspectie SZW "Een goede start" (versie 4.0)

a. Kwaliteit examenvragen en –opdrachten

Stichting Ascert kreeg eind 2011 te maken met nieuw vastgestelde schema's, die per 1 februari 2012 van kracht werden.
De wezenlijk andere wijze van examinering heeft gevolgen gehad voor de ontwikkeling en invoering van nieuwe praktijkopdrachten. De korte overgangstermijn van de nieuwe schema's gaf hiervoor praktisch de nodige problemen.
Met de CKI's is in de examencommissie intensief samengewerkt om te komen tot de gewenste aanpassingen en verbeteringen.
Ten aanzien van de variatie van examenvragen is inmiddels de nodige actie ondernomen. Er zijn de nodige nieuwe vragen en opdrachten ontwikkeld.

In zijn algemeenheid heeft Ascert de organisatie en processturing rondom de examenvragen veranderd. Dit moet leiden tot een betere borging van de processen en een effectievere doorlooptijd van de ontwikkeling van nieuwe examenvragen.

De constateringen op pagina 11, 1^{e} bullet worden niet herkend; in iedere opdracht zit een beoordelingsdeel voor communicatieve vaardigheden.
Verder kan n.a.v. pagina 11, 3^{e} bullet worden vermeld dat bij dit examenonderdeel al geruime tijd niet meer wordt gewerkt met medekandidaten, maar met een tweede examinator.

b. Knelpunten regelgeving persoonscertificatie asbest

Op pagina 6 van het rapport wordt een aantal knelpunten genoemd.

Ten aanzien van de DIA deelt Ascert uw standpunt dat het beter zou zijn wanneer de DIA (SC 560) ook wettelijk zou worden vastgelegd, vergelijkbaar met DTA en DAV.
Stichting Ascert heeft hiervoor een verzoek ingediend bij SZW.

De leerling-dav zal per 1 januari 2015 worden afgeschaft. Stichting Ascert is bezig met een gecertificeerde opzet om te komen tot DAV1 en DAV2. Hiervoor worden naar verwachting binnenkort voorstellen ingediend bij SZW.

Bijlage 2. Bestuurlijke reactie DNV GL

DNV·GL

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Directie Arbeidsomstandigheden
Postbus 820
3500 AV Utrecht

DNV GL Business Assurance BV
POSTBUS 9599
3007 AN ROTTERDAM
ZWOLSEWEG 1
2994 LB BARENDRECHT
NEDERLAND
TEL: +3110 2922 810
E-MAIL: vakbekwaamheid@dnvgl.com
WEB: www.dnvgl.com
KvK nr. 24273935

Uw kenmerk: 0000138681 Ons kenmerk: HG/WPS Datum: 23 oktober 2014

Betreft: bestuurlijke reactie conceptrapport 'Een goede start'

Geachte mevrouw Rheiter,

Onlangs ontving DNV GL van u het conceptrapport 'Een goede start", over het onderzoek van de Inspectie SZW naar de persooncertificatie Asbest. U hebt ons verzocht om hierop een bestuurlijke reactie te geven.

In de bijlage bij deze brief treft u onze reactie aan.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie nog vragen hebben, dan is collega Wim Stolk hiervoor beschikbaar.

Hoogachtend,
namens DNV GL BUSINESS ASSURANCE BV

H. de Gooijer
Country Manager

DNV·GL

Bijlage: bestuurlijke reactie op conceptrapport "Een goede start" van Inspectie SZW (versie 4.0)

Kwaliteit examenvragen en –opdrachten

DNV GL onderschrijft dat de door Ascert beschikbaar gestelde examenvragen- en opdrachten bij de stelselwijziging in 2012, nog niet op een goed professioneel niveau waren geborgd. Echter niet in die mate dat het verstrekken van persoonscertificaten DAV en DTA niet verantwoord en conform de normen plaatsvond. De verbeterslagen die daarna op dit punt zijn gemaakt leiden tot een situatie die meer diversiteit en variatie biedt. De in 2014, mede op verzoek van de CI's, doorgevoerde professionalisering in de Examencommissie van Ascert dient het kwaliteitsproces naar de toekomst toe (beter) te borgen.

Toezicht CKI's op examinering en afgifte certificaten door CKI's

DNV GL stelt zich op het standpunt dat de wijze van examinering op een deugdelijke en verantwoorde wijze plaatsvindt. Bij voldoende diversiteit en variatie in het aanbod van examenvragen is er voor examenkandidaten geen mogelijkheid om bruikbare informatie uit te wisselen buiten de examenruimte. DNV GL herkent zich niet in de constatering op pagina 14, waarbij wordt gesteld dat geluidsoverlast op de examenlocaties eerder regel dan uitzondering is. De examenhnslocaties waar d.t.v. DNV GL examens worden afgenomen voldoen allen volledig aan de gestelde normen en criteria.

Informatie-uitwisseling CKI's over certificaathouders die zich niet aan de regels houden

DNV GL onderschrijft dat de informatie-uitwisseling en – verstrekking door de verschillende actoren richting de CI Persoon over Asbest gecertificeerden toeneemt en verbeterd. De kwaliteit van informatie verstrekking vanuit bijvoorbeeld de Omgevingsdiensten laat op dit moment te wensen over. DNV GL acht het wenselijk dat hier op korte termijn verbeterslagen worden gerealiseerd. DNV GL en IBEX hebben bij Ascert een gezamenlijk voorstel ingediend voor aanpassing en herziening van het sanctie – en maatregelenbeleid voor disfunctionerende gecertificeerde asbest medewerkers, omdat dit in de praktijk als ontoereikend en niet uniform wordt ervaren.

Knelpunten in de regelgeving persoonscertificaten Asbest

DNV GL heeft de volgende suggesties voor verbetering reeds aan Ascert kenbaar gemaakt:

- het DIA SC-560 onder het wettelijke regime brengen, zoals dit geldt voor de DAV en DTA
- uniformiteit van het sanctie – en maatregelenbeleid voor de DAV, DTA en DIA.

Bijlage 3. Bestuurlijke reactie IBEX

IBEX

INSTITUUT VOOR BEROEPSEXAMENS

PTOLEMAEUSLAAN 900
3528 BV UTRECHT

POSTBUS 85200
3508 AE UTRECHT

TEL: 030-2345601
FAX: 030-2345602

info@ibex.nl
www.ibex.nl

Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid
Inspectie SZW Directie Arbeidsomstandigheden
t.a.v. de heer Drs. G.J. Meurs-Kruijs
Postbus 820
3500 AV Utrecht

Maandag 13 Oktober 2014
Betreft: Bestuurlijke reactie op rapport "Een goede start"
Uw kenmerk: 2014-0000138677

Geachte heer Meurs-Kruijs,

N.a.v. het conceptrapport "Een goede start, de examinering bij en afgifte van persoonscertificaten asbest" versie 4.0, doe ik u bij deze onze bestuurlijke reactie toekomen.
In grote lijnen onderschrijven we de door u geconstateerde feiten.
Zoals reeds eerder door ons gemeld komen sommige feitelijke constateringen ons echter niet bekend voor, omdat deze niet bij IBEX geconstateerd zijn.

Inzake de taaltoets is IBEX van mening dat de taaltoets die door IBEX plaatsvindt voldoende waarborgt dat alleen die kandidaten een certificaat verstrekt krijgen die de taal voldoende beheersen. IBEX is van mening dat als iemand de taal in schrift voldoende beheerst om het theorie examen met een voldoende af te kunnen leggen **en** de uitleg van de praktijkexaminator (in het Nederlands) begrijpt om de opdrachten juist uit te voeren, dit voldoende waarborg is voor het beheersen van de Nederlandse taal.

Inzake de communicatieve vaardigheden op pagina 11, 1e bullet. Deze constatering is naar onze mening feitelijk onjuist. Alle opdrachten hebben een beoordelingsdeel op communicatieve vaardigheden. Dat blijkt ook al uit bullet 3 waar gesteld wordt dat de DTA de L-DAV moet instrueren. Deze instructie moet op elke locatie plaatsvinden en is een beoordeling op communicatieve vaardigheden van de DTA in de richting van de L-DAV.

Verder constateren we met u dat de rol van ASCERT en met name die van het opstellen van goede vragen en opdrachten verbeterd is, maar zeker nog niet op het niveau ligt van waar het volgens ons zou moeten liggen. Met name de personele wisselingen binnen een korte tijd van de secretarisrol van ASCERT baart ons zorgen. Op dit moment is voor ons niet zeker dat in de toekomst niet dezelfde fouten worden gemaakt als in het verleden. Uiteraard hebben we deze zorgen ook met ASCERT gedeeld.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie nog vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
IBEX - Instituut voor beroepsexamens B.V.

Ing. Sijmen Versteegt

kiwa
Partner for progress

Contactpersoon mw. ir. J. Nizic-Clerc
Senior Arbeidsinspecteur Certificatie
T 06 2274 72 90
jclercnizic@minszw.nl

Directie Arbeidsomstandigheden
Expertisecentrum

vijfkeerblauw | ssv-628284